

Nieuwsbrief SIHO maart 2014

Het SIHO

Videoconferentie UDL

De Surf Academy Nederland, Handicap+Studie en SIHO organiseerden samen een videoconferentie over Universal Design for Learning. We gingen in op het UDL-kader en toonden aan de hand van concrete casussen hoe je aan UDL kan werken.

Meer informatie en een link naar de presentaties vind je in [het verslag](#) van de conferentie.

Tijdens de videoconferentie over Universal Design for Learning maakte deelnemer Marlies Corvelyn twee mindmaps als samenvatting:

[UDLMindmap1](#)

[UDLMindmap2](#)

Universal Design for Learning

In elke nieuwsbrief plaatsen we een UDL-tip of -voorbeeld en een ICT-tool die het onderwijs aantrekkelijk en toegankelijk maken op de voorgrond.

UDL-tip voor toegankelijk lesmateriaal

[Media Atelier](#) promoot het didactisch gebruik van technologie in de les. Op de [blog](#) staan interessante projecten en voorbeelden van goede praktijk in de kijker.

Jeroen Hendrickx werkt in CVO Antwerpen en volgde recent een UDL-workshop van het SIHO. Eén van de initiatieven van CVO Antwerpen is het Media-atelier. Op hun blog zet Jeroen [5 tips voor toegankelijk lesmateriaal](#) op een rij:

- 1) Bied je cursus digitaal aan en in verschillende formaten.

- 2) Zorg voor structuur.
- 3) Voeg een beschrijving bij afbeeldingen.
- 4) Zorg voor ondertitelde filmpjes.
- 5) Controleer je documenten op toegankelijkheid.

Meer informatie over de 5 tips vind je [hier](#).

ICT in de praktijk

PDF-XChange Viewer

Met PDF-XChange Viewer bekijk je bestanden in PDF-formaat. Daarnaast zijn eenvoudige bewerkingen mogelijk zoals tekst en commentaar toevoegen, tekst doorhalen of onderstrepen, stempels zetten, tekst markeren, tekenen,.... Deze bewerkte bestanden kan je gemakkelijk weer opslaan in een PDF-bestand.

Meer weten? Surf naar www.siho.be, onder UDL.

Iedereen leert...

Iedereen leert is het onderdeel van de nieuwsbrief waar een concreet verhaal over inclusie in het hoger onderwijs aan bod komt. Goede voorbeelden uit de praktijk zijn vaak de beste eye-openers.

Verder studeren, het kan!

In deze editie brengen we het verhaal van Gert* die dit jaar afstudeert in het secundair onderwijs. Net als vele andere laatstejaars staat Gert voor de stap naar het hoger onderwijs. We laten hem zelf aan het woord:

Bijna zes jaar geleden startte ik in het secundair onderwijs. Onwennig, nog meer dan de anderen. Het feit dat ik minder mobiel ben en trager en slordiger schrijf dan anderen, zorgden voor een extra uitdaging. Er waren hoogtes en laagtes, maar ik sloeg me er door heen met ondersteuning van ouders, leerkrachten en de GON-begeleider. Samen vonden we oplossingen voor problemen. Bijvoorbeeld lessen volgen met de laptop is een dagelijkse routine geworden.

Intussen ben ik 17 jaar en studeer bijna af in het laatste jaar ASO.

Mijn studiekeuze voor volgend jaar ligt al vast. Het wordt 'Geschiedenis'. Het onderwerp boeit me en één van mijn leerkrachten deed deze passie verder openbloeien. Later zou ik graag archivaris worden.

Weloverwogen heb ik samen met mijn ouders gekozen om dit te studeren aan onderwijsinstelling X. Het is er kleinschalig en die praktische voordelen zijn voor mij toch wel belangrijk. Mijn eerste indruk tijdens de openlesdagen op de campus was positief.

Ik hoop dat de docenten volgend jaar rekening zullen houden met mijn beperking en ik hoop dat ik de nodige faciliteiten krijg. Uit onze eerste contacten met de universiteit lijkt dit geen probleem.

Tot slot geloof ik dat mijn mentale sterkte me zeker zal helpen in mijn studies. Wanneer ik mijn tanden ergens in zet, laat ik niet meer makkelijk los.

Ik wil vooruit en wil er dus volledig voor gaan.

* *Pseudoniem*

Ben jij een student, docent, ouder, onderzoeker...? Wil jij een verhaal van inclusie in jouw omgeving delen? Aarzel dan niet om het te mailen naar info@siho.be.

Internationaal

Het SIHO kiest ervoor niet alleen in eigen land maar ook over de grenzen heen haar netwerk uit te bouwen en internationaal ideeën en ervaringen rond inclusief hoger onderwijs uit te wisselen.

Zoals je bent

In deze nieuwsbrief laten we Jacqueline Kool aan het woord. Jacqueline is kennismanager van de stichting [Disability Studies in Nederland](#) (DSiN). De stichting stimuleert onderzoek, bevordert disability studies onderwijs en creëert kansen voor onderzoekers, docenten en leidinggevenden met een beperking.

Jacqueline geeft haar visie over wat inclusie is. Ze zoekt in op het hoger onderwijs in Nederland en blikt hierbij terug naar haar eigen ervaringen als student.

Voor Jacqueline is inclusief onderwijs iets wat mensen samen realiseren. Ze verwoordt haar visie op inclusief onderwijs als volgt:

“In het hoger onderwijs zou er niet zoiets als een normale en een afwijkende student moeten zijn, maar het zou gewoon moeten zijn dat we verschillen. Dat het onderwijs daarop is ingericht, zowel fysiek als qua studeerbaarheid, in plaats van standaardisatie en het compenseren van wie daarin uitvalt.”

Lees [hier](#) het volledige artikel.

In beeld

Minister Pascal Smet beschrijft in zijn beleidsnota 'Gelijke Kansen 2009-2014' het belang van een goede beeldvorming van mensen met een beperking. Een niet-stereotype beeldvorming is volgens hem fundamenteel in het realiseren van de juiste ingesteldheid voor gelijke kansen en inclusie.

GEPRIKKELD OM TE WETEN – Studeren met autisme

De [Arteveldehogeschool](#) maakte een [documentaire](#) waarin zes (oud-)studenten met een autismespectrumstoornis getuigen over de stap naar het hoger onderwijs en hoe het is om verder te studeren. De ervaringen worden gekoppeld aan wetenschappelijke inzichten. De documentaire wil lesgevers, studentenbegeleiders, studenten, ouders en hulpverleners informeren en sensibiliseren over de uitdagingen waarvoor jongeren met een autismespectrumstoornis in het hoger onderwijs komen te staan.

Het educatief pakket bevat naast de documentaire ook een [boek](#) waarin de inzichten en getuigenissen verder worden uitgediept.

Alle informatie en de film vind je op de website www.studerenmetautisme.be.

Op de voorgrond

In elke nieuwsbrief plaatsen we een bron (boek, artikel, onderzoek...) op de voorgrond. Deze maand:

Supporting students with impairments in higher education: social inclusion or cold comfort?

Hoger onderwijs wordt toegankelijker voor een diversere studentengroep. Clauborne, Cornforth, Gibson en Smith brengen de huidige praktijk op vlak van inclusie in beeld vanuit verschillende perspectieven. Ze interviewden studenten met een beperking, lesgevers, administratief personeel en studenten zonder label.

We zoomen in op de ervaringen van studenten met een beperking. De studenten

- hechten veel belang aan lessen die flexibel ontworpen en aangeboden worden.
- appreciëren de ondersteuning die ze krijgen van docenten.
- ervaren hulp van lesgevers of ondersteuners die hun rechten erkennen.
- geven het nut aan van technologie.
- ervaren het als positief wanneer ze zelf controle hebben over waar en wanneer ze zich uiten als student met een beperking, alsook over de categorie van beperking waar ze zichzelf mee identificeren.
- vinden de nood om zich te uiten als student met een beperking minder groot in een veilige omgeving met flexibele en aanpasbare opleidingsonderdelen
- hechten veel belang aan keuze.
- vinden het belangrijk dat mensen met hen werken en geen beslissingen voor hen nemen.

- merken op dat het de verantwoordelijkheid is van de docent om barrières te verwijderen. Hiertoe moeten ze training krijgen.

Tegelijk geven studenten met een beperking aan dat:

- de nodig technologie vaak niet beschikbaar is.
- docenten soms geërgerd of onbehulpzaam reageren op hun vragen, bv. om notities op voorhand te bezorgen.
- ze zich niet altijd willen identificeren als student met een beperking.
  - Ze willen erbij horen, erin passen, vooral in een nieuwe omgeving.
  - Het voelt niet comfortabel aan.
  - Ze willen niet anders beoordeeld of behandeld worden.
- er een risico is om niet gehoord te worden. Mensen hebben een algemeen beeld van bepaalde labels en zo is het moeilijk om specifieke behoeften te identificeren.
- het niet altijd makkelijk is om, bv. bij registratie, als student zelf te bepalen of je hoort tot de groep 'student met een beperking'. Een suggestie van de studenten is om een extra optie 'onzeker' te kunnen aanvinken.
- de hele onderwijsinstelling moet samenwerken. Goede informatie-uitwisseling, training en betrokkenheid om te veranderen zijn nodig om barrières te verwijderen.

Bron: Claiborne, L.B., Cornforth, S., Gibson, A. & Smith, A. (2011). Supporting students with impairments in higher education: social inclusion or cold comfort. *International Journal of Inclusive Education*, 15, 513-527.

Aankondigingen

- 05-07/03/2014 – Lillehammer (Noorwegen): [NERA 42nd Congress 'Education for Sustainable Development'](#) (Nordic Educational Research Association)
- 10-12/03/2014 – Valencia (Spanje): [8th International Technology, Education and Development Conference](#) (IATED)
- 10-14/03/2014 – Leuven: [DisABILITY Filmfestival](#) (KULeuven e.a.)
- 13/03/2014 – Gent: Lezing: [Op naar het hoger onderwijs](#) (Leren. Hoe? Zo!)
- 13/03/2014 – Utrecht (Nederland): [Studieloopbaanbegeleiding en functiebeperkingen](#) (Handicap+Studie)
- 18/03/2014 – Dublin (Ierland): [Into the Real World: What does the best higher education experience for a student with a disability look like?](#) (AHEAD)
- 25/03/2014 – Leuven: [Infosessie: 'Hoe omgaan met informatie verkregen in een student-relatie'](#) (VLHORA)
- 27/03/2014 – Antwerpen / Kortrijk: [Infosessie: 'Hoe omgaan met informatie verkregen in een student-relatie'](#) (VLHORA)
- 27/03/2014 – Gent: [Intensieve training-dag 'Universal Design for Learning'](#) (SIHO)
- 02/04/2014 – Gent: [Infosessie: 'Hoe omgaan met informatie verkregen in een student-relatie'](#) (VLHORA)
- 04/04/2014 – Hasselt / Brussel: [Infosessie: 'Hoe omgaan met informatie verkregen in een student-relatie'](#) (VLHORA)
- 17/04/2014 (let op!: nieuwe datum) – Utrecht (Nederland): [Intakegesprekken en functiebeperkingen](#) (Handicap+Studie)

- 14/04/2014 – Antwerpen: [Ondersteuning van studenten met ADHD, ASS en leerstoornissen in het hoger onderwijs](#) (Code Thomas More)
- 13-15/05/2014 – Stockholm (Zweden): [Building bridges – between yesterday and tomorrow](#) (the LINK-network, Karolinska Institutet, Stockholm University, Universell)
- 15/05/2014 – Utrecht (Nederland): [Stagebegeleiding en functiebeperkingen](#) (Handicap+Studie)
- 20/05/2014 – Hasselt: [LNO²-congres 'Flipping the support: andere mogelijkheden, nieuwe opportuniteiten'](#) (Lerend Netwerk van Onderwijsondersteuners).
- 15-18/06/2014 – Stockholm (Zweden): [the 2014 Conference of the International Consortium for Educational Development](#) (ICED)
- 18-19/06/2014 – York (Verenigd Koninkrijk): [International Conference on the Use of New Technologies for Inclusive Learning](#) (ENABLE)
- 03-04/07/2014 – Lissabon (Portugal): [Third Annual Conference of Alter - European Society for Disability Research](#) (Alter)
- 07-08/07/2014 – Sheffield (Verenigd Koninkrijk): [Theorising Normalcy and the Mundane](#) (University of Sheffield)
- 07-09/07/2014 – Barcelona (Spanje): [6th International Conference on Education and New Learning Technologies](#) (EDULEARN)
- 15-17/07/2014 – New York (NY, Verenigde Staten): [Twenty-First International Conference on Learning](#) (Lander College for Women)
- 09-11/09/2014 – Lancaster (Verenigd Koninkrijk): [Disability Studies Conference](#) (CeDR, Lancaster University)
- 16-19/09/2014 – Praag (Tsjechië): [26th Annual EAIE Conference](#) (EAIE)
- 08/12/2014 – (Nederland): Congres over studeren met een functiebeperking (Handicap+Studie)
- 06-08/05/2015 – Bergen (Noorwegen): NNDR 13th Research Conference (Nordic Network on Disability Research)

Organiseer jij binnenkort zelf een congres of studiedag over inclusief hoger onderwijs? Laat het weten via info@siho.be en dan kondigen wij het aan in deze nieuwsbrief.

Het SIHO – maart 2014